

MURÁNSKE

4

NOVINY

XVIII. ROČNÍK • ŠTVRŤROČNÍK • DECEMBER 2025 • 1,00€

PF 2026

Už je tu zas nádherný vianočný čas...

Tajomnorozprávkovým leskom láka nás dôverne známe naše námestie, v šate slávnostnom celé odeté. Už je čas na skvostnú pohodu a svetlo v nás!

Prvý decembrový týždeň 2025 bol upršaný, a tak ani povestná Barbora neťahala sane do dvora (podľa ľudovej pranostiky), ale v sobotu (pred druhou adventnou nedeľou) nám Mikuláš doprial hodne slnka. Iba v predvečer sa výraznejšie ochladilo. Mikuláš v rámci obce Muráň tradične predsa len prišiel! Stačila by možno jedna výstižná veta: „K deťom z jeho rúk putovali darčeky (túto i zábavnú časť zastrešia škola, obecný úrad a rodičia), vianočný stromček (stromisko od lesníkov) sa rozsvietil v pravý čas a potom sa deti i dospelí zabávali s obľúbeným DRIŠĽAKOM (5 členov).“

Zviditeľniť celú atmosféru muránskeho mikulášskeho stretnutia je však náročnejšie – najmä kvôli našim čitateľom či neprítomným občanom (azda viac bolo cezpoľných)... Kreatívne pani učiteľky z tunajšej školy Slavka, Veronika, Zuzka (aj iné?) v stánkoch ponúkali malé darčeky, ozdôbky (z tvorby žiakov i kolegov), podobne ako vedľa milé, veselé ženičky (záujmu sa tešili ich vianočné trubičky atď.). Kdesi blízko rozvonieval punč a „dráždila“ nás aj vôňa pripravovaného guláša (či kapustnice?). Uprostred už tejto takmer vianočnej pohody nás na pódiu vítal starosta obce Ing. Roman Goldschmidt a tiež sa lúčil s muzikou – hosťami východniarmi i prítomnými z Muráňa a okolia tými najkrajšími, precízne vyberanými želaniami.

Počas hodovania na Mikuláša nás mnohých zlákali langoše s rôznymi prílohami – „langošiská“ Janíka Hrbáľa „Čoríka“ za prijateľnú cenu. Pre gurmánov „nesladkého“ rýchleho občerstvenia – MURÁNSKE LANGOŠE – nezabudnuteľný, neodolateľný chuťový zážitok! Takým, ale zrakovým potešením je aj rozsvietené muránske námestie. Vďaka teda patrí aj „patrónom“ našej

elektriny, ktorí nám už tradične pripravujú dokonalý estetický, dušu povznášajúci zážitok, ktorý

k adventnému času a Vianociam patrí. Nech sa vždy očakávané sviatky spájajú s najdrahším sve-

tielkom – úprimnou radosťou v nás!

Mgr. Ružena Svoreňová

Vážení spoluobčania, milí Muráňčania.

Tak ako býva zvykom v tomto predvianočnom čase, dovoľte mi, aby som sa Vám prihovoril a zhodnotil končiaci sa rok 2025.

Obidva roky 2024 aj 2025 boli z pohľadu samosprávy a hlavne financovania kompetencií náročný. Štát zoberal samosprávam len poslednou konsolidáciou 591 mil. Eur. Do konca roku 2027 príjdu mestá a obce spolu o čiastku 3,1 miliardy Eur., pričom sa samosprávy podieľajú na celkovom verejnom dlhu štátu len 1,14 %. I napriek argumentom predstaviteľov ZMOS-u ako aj ostatným samosprávnym združeniam táto snaha nenašla u predstaviteľov štátu pochopenie. Obce a mestá naprieč celým Slovenskom sa naďalej boria s nedostatkom finančných prostriedkov na ich bežný chod. Je ohrozené poskytovanie základných samosprávnych funkcií miest a obcí ako aj ich samotný rozvoj. Samozrejme táto skutočnosť sa dotkla aj našej obce a z dôvodu krátenia finančných prostriedkov sme boli nútení prijať aj nepopulárne opatrenie. Konkrétne ide o ukončenie činnosti Komunitného centra, zvýšenie ročnej sadzby dane z nehnuteľnosti za záhrady a nadzemné podlažia.

I napriek nepriaznivej finančnej situácii sme sa neuchýlili, ako väčšina samospráv, k **vypínaniu verejného osvetlenia vo večerných a nočných hodinách**, ale hľadali sme spôsob ako ušetriť finančné prostriedky a to konkrétne výmenou svietidiel s nižším energetickým výkonom. Na túto aktivitu sme získali finančné prostriedky vo výške 69 999,- Eur z Environmentálneho fondu.

Z vlastných prostriedkov sme realizovali **montáž fotovoltaických panelov**, aby sme na výdavkovej časti rozpočtu ušetrili finančné zdroje. Návratnosť investície by mala byť do piatich rokov a systém zahŕňa všetky obecné objekty, kde prebytky energie budú spotrebované v rámci spoločenstva obce.

Uskutočnili sme **výmenu strešnej krytiny** na autobusových zastávkach a spoločne s Coop Jednota s.d. Revúca **skrášlili priestor pred prevádzkou**, kde vysedávali naši neprispôsobiví občania a svojim

správaním dehonestovali pamätník padlým občanom Muráňa v II. svetovej vojne.

Údržbu verejných priestranstiev, verejnej zelene, čistenie miestnych komunikácií sme nijakým spôsobom **neobmedzili**. Taktiež sme zachovali **organizovanie tradičných kultúrnych akcií**, ktoré si našli obľubu nielen u miestnych obyvateľov, ale aj v širšom okolí (Dedina ožíva, stavenie mája, Mikuláš, Beh na Muránsky hrad, Úcta k starším, Hradné hry, Zimný prechod Muránskou planinou, MDD....).

V spolupráci s vedením ZŠ s MŠ Muráň sme si **pripomenuli 70. výročie spolupráce medzi Základnými školami v Muráni a Fryštáku**, kde sa prezentovali hlavne žiaci svojím programom. Pre návštevu z družobného mesta Fryšták bol pripravený bohatý program, kde sme sa im snažili prezentovať krásy Muráňa a okolia.

Naša obec bola v mesiaci máj **hostiteľom XII. ročníka Okresných olympijských športových hier seniorov**, na ktorej sa zúčastnilo 116 športovcov- seniorov z 13 základných organizácií okresu.

V oblasti **rozvoja cestovného ruchu** sme aj počas letnej sezóny 2025 pokračovali s **prevádzkou turistického vláčika z Muráňa na Sysľovisko** na ktorý nám bola poskytnutá dotácia z Plánu obnovy vo výške 381 tis. Eur.

Taktiež bol **zastrešený objekt Domu veliteľa na Muránskom hrade** (53 tis. Eur) a tento rok sa nám podarilo **prekryť aj Vstupnú bránu na hrade Muráň**, nakoľko ju poznačil zub času a poveternostné podmienky. V rámci Národného projektu Ľudia a hrady II sme od mája 2024 do konca októbra 2025 zamestnali 12 občanov pri obnove a revitalizácii hradu Muráň.

V rámci VSP Muránska planina - Čierny Hron boli ukončené dva projekty:

- Výmena krytiny na Dome smútku 23 tis. Eur.

- Nákup prídavných zariadení na komunálnu techniku 24 tis. Eur.

V Nižkovej dolinke sme rozšírili ponuku detských preliezok o **3D-bludisko a o Inklúzie**

detské ihrisko. Projekty boli podporené čiastkou 99 tis. Eur z MIRR SR a 47 tis. Eur MPSVR SR. **Rekonštrukcia Multifunkčného ihriska** v areáli ZŠ s MŠ Muráň, na ktorý nám bola schválená dotácia vo výške 449 tis. Eur z MIRR SR.

Medzi schválené projekty ktorých realizácia sa uskutoční v najbližšom období je:

- Rekonštrukcie a modernizácie ZŠ s MŠ Muráň, na ktorý nám bola schválená dotácia vo výške 449 tis. Eur z MIRR SR.

- Zlepšenie efektivity zberu a zvýšenie množstva vytriedených odpadov v obci Muráň vo výške 180 tis. Eur z MŽP SR.

Vo fáze vyhodnocovania máme žiadosti na:

- Zníženie energetickej náročnosti budovy Obecného úradu- Environmentálny fond

- Modernizácia športovej infraštruktúry v obci Muráň - Fond na podporu športu

- Zlepšenie vzhľadu obce Muráň

- Realizácia preventívnych opatrení proti vzniku škôd spôsobených medveďom hnedým.

- Modernizácia verejného osvetlenia v obci Muráň- II. etapa

Nesmiem **zabudnúť ani na negatíva**, s ktorými sa stretávame i napriek osвете každý rok.

Jedná sa **hlavne o separáciu odpadov**, v ktorej máme veľké rezervy a tak miera separácie je veľmi nízka. Z toho pramení aj výška poplatku za uloženie 1 tony odpadu. Ešte si neuvedomujeme, že čím viac zložiek odpadu vyseparujeme, tým budeme za odpad platiť menej. Všetky zložky vyseparovaného odpadu môžete bezplatne odovzdať zamestnancom na Zbernom dvore (sklo, plast, veľkoobjemový odpad, nebezpečný odpad, farby, oleje, biologický odpad...).

Ďalej je to **neustále znečisťovanie vodného toku** občanmi ktorí bývajú v jeho tesnej blízkosti. Je smutné, že si nevieme uvedomiť dôležitosť tejto tak životne dôležitej tekutiny.

Taktiež je to bezohľadnosť niektorých občanov obce pri nerešpektovaní Všeobecne záväzného nariadenia obce Muráň č. 3/2025 o činnostiach, ktorých vykonávanie je zakázané alebo obmedzené na určitý čas alebo na určitom mieste na území

obce Muráň. Konkrétne mám na mysli, pílenie dreva a údržbu zelene v nedeľu a sviatky, znečisťovanie verejného priestranstva, obťažovanie obyvateľov nadmerným hlukom.....

Skutočnosť, že **Muránske bučty** poznajú po celom Slovensku nás veľmi teší. Okrem **značky Regi-onálny produkt** Gemer- Malohont, **Ochrannej známky** z Úradu priemyselného vlastníctva SR sa nám podarilo získať aj **prestížny certifikát**, ktorý bol zapísaný do registra **Chránených označení pôvodu a chránených zemepisných označení (CHZO)**. Táto skutočnosť prezentuje prácu našich zamestnancov, ale zároveň nás zaväzuje neustále dbať o udržanie kvality tohto výnimočného produktu ako kultúrnej jedinečnosti regiónu a Slovenska. **Certifikát** nám na pôde Ministerstva pôdohospodárstva SR **odovzdal euro komisár zodpovedný za agendu pôdohospodárstva a potravín pán Christophe Hansen** za prítomnosti pána ministra pôdohospodárstva Richarda Takáča, ako aj ostatných členov eurokomisie.

Na záver sa chcem poďakovať všetkým poslancom Obecného zastupiteľstva, členom komisií, zamestnancom obce, členom ZO JDS v Muráni, speváckej skupine Levenda, detskému súboru Lykovček za ich reprezentáciu obce, DHZO ako aj občanom obce, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľajú na jej zveľadovaní.

PodĎakovanie patrí aj podnikateľským subjektom pôsobiacim na území obce a aj tým organizáciám s ktorými dlhodobo spolupracujeme pri organizácii verejných akcií (Sysľovisko, Obrovsko, OOCR Gemer, SMZ a.s. Jelšava, OZ Vyšší level, Penzion Syseľ, Breznianska cukráreň, Brantner Gemer s.r.o., Amirol s.r.o., 4 Public Production, VSP Muránska planina- Čierny Hron, VVS a.s. Košice, Kovošrot R+R, Kontur Promoution s.r.o. Nitra, Mikroregión Muránska planina, BBSK).

Vážení spoluobčania, milí Muráňčania, prajem vám pokojné a radostné sviatky plné zdravia, porozumenia a rodinnej pohody. Do nového roka vám zo srdca želám veľa síl, úspechov a dobrých chvíľ v našej obci.

S úctou
Ing. Roman Goldschmidt

OK vo futsale MIX ZŠ

Dňa 19.11.2025 sa naši 9. žiaci (7. - 8. ročníka) zúčastnili v OK vo futsale MIX ZŠ v Revúcej, ktorého sa zúčastnilo 9 družstiev. Žiaci boli rozdelení do 3. skupín. V našej skupine sme skončili na 1. mieste, čo znamenalo priamy postup do semifinále. Chalani sa snažili, ale bohužiaľ tentoraz šťastena pri nich nestála a skončili sme na nepopulárnom 4. mieste.

MM

3. ročník ST o Putovní pohár riaditeľa ZŠ Sirk

Dňa 13.11.2025 sa naši žiaci zúčastnili tretieho ročníka stolnotenisového turnaja o Putovní pohár riaditeľa ZŠ Sirk.

Turnaja sa zúčastnilo 16 hráčov zo 4 rôznych škôl. Súťažiaci boli rozdelení do 4 skupín, kde sa každý snažil získať čo najvyššiu

nejšiu pozíciu do pavúka. Spolu sa odohralo 54 zápasov. Výsledky: Alexander Gono 1.miesto (ZŠ Jelšava), Ondrej Lojkovič 2.

miesto (ZŠ Jelšava), Dominik Dulák 3.miesto (ZŠ Muráň).

PM

Horský duatlon

Detský „Horský duatlon“ sme mali tento školský rok naplánovaný na začiatku školského roka. Zrealizovať sa nám ho podarilo 8.10.2025 v blízkosti bývalého lyžiarskeho vleku na konopniciach. Aj napriek silnému stude-

nému vetru sa deti tešili, ktorí z nich bude mať najlepší čas v dvoj disciplíne bicykel a beh. Na rozjazdenie sme si prešli trasu zo školy smerom do Hrdzavej doliny, poza humnú na konopnice ku bývalému muránskeму vleku.

Najprv si sily zmerali chlapci II. stupňa, kde najviac síl mal Branislav Goldschmidt z 8.A a vyhral s prehľadom. Po veľkom povzbudzovaní boli na rade žiaci I. stupňa, kde si sily zmerali nielen chlapci, ale aj jediné dievča Zuza-

na Labošová z II.A. Najlepší čas, prvé miesto a určite aj pri veľkom povzbudzovaní získal Šimon Soják z III.A. Najmladší súťažiaci bol Richard Vavrek z I.A. Po súťažení sme sa premiestnili do areálu školy, kde okrem víťazov dostali cenu útechy aj porazení.

MM, ZL

OK v cezpoľnom behu

22.10.2025 sa naši žiaci po dlhšom čase zúčastnili v okresnom kole cezpoľného behu. Preteky sa konali pri futbalovom štadióne v Revúcej pod organizáciou CVČ RA. Družstvo dievčat (S.Vrbjárová, E. Matajzová) obsadilo piate miesto zo šiestich a chlapci (S. Mušuka, A. Gábriš, F. Oláh) v silnej konkurencii obsadili štvrté miesto z deviatich. Najviac sa darilo Sebastiánovi Mušukovi, ktorý medzi jednotlivcami skončil na štvrtom mieste z 26. žiakov.

MM

Človeče, čo o mne vieš ?

Väčšina v nás, ktorí žijeme v našej doline berie za samozrejmosť prírodné krásy, ktoré nás obklopujú a v ktorých sme vyrástli. Niekedy to nemáme s čím porovnať, prípadne sme v takom zhone, že to ani nevnímame.

Muránska planina vznikla nasunutím vápencových kryh na premenené horniny a preto okrem Kľaku a Hrdzavej doliny sa jedná o vápenec. Ten

vôbec nepršalo. Zhodou okolností som bol v tom čase v lese na hubách, keď začalo veľmi intenzívne hrmieť, tak som sa rýchlo zberal domov. Búrka sa však na Kľaku, ktorý vysoko vyčnieva nad okolím otočila na Horehronie a v lese na našej strane nespádla ani kvapka. Vody pritom mala naša dolina v riečkach dostatok. Vysvetliť sa to dá tak, že pod vápencom je nepriepustná vrstva hor-

Prichádzajú zo severozápadu. Našu dolinu pred nimi veľmi efektívne chráni planina. Dolina je otvorená od juhu a preto ak by došlo, hlavne v lete k búrkam od juhu, tak takú búrku by sme pocítili. Takéto búrky sú však ojedinelé.

Pestrosť rastlín, živočíchov a hmyzu je tu ohromná. Naším unikátom je lykovec kričko-

stromy), túto túru zvládnu aj malé deti a seniori.

Mrzí ma však veľmi, že v lokalitách, prísne chránených „bez zásahu“, nechávame, smreký napadnuté podkôrnym hmyzom bez ošetrenia a ten sa nekontrolovateľne šíri. Áno – debát o tejto problematike sme už všetci počuli nespočetne veľa. A nezainteresovaný človek niekedy nevie, čo je správne. Ja som však lesník a viem,

v studenom podnebí krasovateje dovnútra horniny a preto sa pod plochou planiny nachádza množstvo jaskynných systémov, ktoré sú naplnené vodou a preto aj keď dlhšie neprší, naša dolina má vody dostatok. V teplých oblastiach, ako je napríklad Silická planina, vápenec krasovateje na povrchu do „závrtov“. Keby bolo možné sprístupniť všetky jaskynné systémy, ktoré tu sú, aj tie, ktoré ešte neboli objavené, možno by sme sa mohli pochváliť najdlhšiou jaskyňou na Slovensku.

Keď boli vlani na Horehroní v lete búrky, u nás takmer

nín sklonená do našej doliny a preto voda zo severnej časti planiny stiekla smerom na Muráň. To by potvrdzovalo teóriu o nasunutí vápencových kryh. Netrpíme teda nedostatkom pitnej vody a vďaka skupinovému Muránskemu vodovodu ani zvyšok doliny.

Mnohé lokality na Slovensku mali v poslednom období po snežení a dažďoch povodne. Nám sa síce tiež hladina Muráňky zdvíha, ale vôbec nie dramaticky. Množstvo vody zachytávajú jaskynné systémy.

Väčšina nebezpečných búrok s veľkým vetrom prichádza v jesennom a zimnom období.

vitý, ktorý nikde na svete nerastie a je symbolom Muráňa. Druhou výnimočnosťou je kosodrevina rastúca v najnižšej nadmorskej výške v strednej Európe. Z húb tu nájdete aj Trúdnika klobúčkatého, ktorého medicínske účinky sa stále skúmajú. Spolu s Poloninami máme zatiaľ málo dotknuté prírodné prostredie.

Medzi najkrajšie lokality patrí Javorníková dolina. Bohužiaľ je pre návštevníkov zatvorená. Mnohí si

ešte pamätáme žltú turistickú značku a oceľové rebríky. Bolo by potrebné upraviť niektoré časti(odstrániť popadané

že les nerastie len tak sám. No povedzte, načo by potom bola Vysoká škola lesnícka vo Zvolene ? Len na manažment ťažby dreva určite nie... My lesníci sme starostliví vychovávateľa, a dovoľm si tvrdiť , aj lekári lesa. Aby bol les krásny, za tým je presne naplánovaná, usilovná práca lesníkov a lesných robotníkov, ktorá prehnanou ochranou vychádza nazmar. Drevo nám bolo dané ako potrebná a zároveň obnoviteľná surovina.

Prajem Vám všetkým veľa krásnych zážitkov na Našej Planine

Obec Muráň Vás pozýva na

Obecný ples Muráň

14.02.2026
20:00 hod.
Kultúrny dom Muráň

Cena : 30€ na osobu
(prípitok, večera, občerstvenie)

Program:
Hudobná skupina Relax z Vlachova

Predaj vstupeniek na Obecnom úrade
do 31.01.2026

OBEC MURÁŇ,
ZŠ s MŠ Muráň

a

Správa Národného parku
Muránska planina

USPORIADA 07.02.2026

48. ročník

ZIMNÝ PRECHOD

MURÁNSKOU PLANINOU

BLAHOŽELÁME Pani Gizela Beňová 95 ročná

Kto by tušil, že dve najstaršie Muránčanky pani Anna Kotzmanová (1922) a pani Gizela Beňová (1930, rod. Santerová) – bývalé susedky z Novej ulice v Muráni budú si rovnako blízke aj v bydliskách svojich 73 ročných dcér – v rodinách Mag-

dušky Kissovej a Gizky Regendovej na Vyšnom konci (lokalita Pod Smrekovicou). Pani Gizka Beňová, vždy optimisticky naložená, stále ochotná poradiť a pomáhať. Ako veriaca je vďačná za každý pribudnutý rok svojho života Pána Bohu. Prajná je aj k svojim najdrahším, rozdáva im svoj lásku a úprimne sa teší z úspechov svojich detí i vnúčat, no azda najviac z pribúdajúcich pravnúčat. K úctyhodnému veku v období dlhovekosti jej srdečne blahoželáme! Od decembra 95 ročná!

V spomienkach sa k našim jubilantom vždy radi vraciame a spolu s ich najbližšími sa tešíme z ich zdravia, ktoré im ešte slúži primerane k veku. Pani Gizka s manželom Pavlom Beňom (1921-2004) vychovala tri deti – dcéru a dvoch synov

(Gizka, Pavol a Stanko), rovnako ako manželka Kotzmanovci. Obe panie sme my, skôr narodení v mladosti evidovali ako manželky významných mužov v mladosti v rámci obce. Pán Kotzman sa zaradil k bývalým predsedom MNV a pán Beňo k predsedom JRD. Manželka Beňovci mali k poľnohospodárstvu, rastlinnej i živočíšnej výrobe vždy veľmi blízko, bolo hlavnou náplňou ich produktívneho veku. Pani Gizka však aj ako dôchodkyňa sa „zviditeľňovala“ v obecných kultúrnych podujatiach (Dedina oživa, televízny program o obci), patrila do zboru žien, ktoré odprezdávali našich najbližších (spevom, modlitbami). Medzi priority našej oslávenkyne patrí hlavne vlastná rodina, rodný Muráň a viera v Božiu pomoc a spravodlivosť. Ako sama hovo-

rila: „Teší ma cesta do kostolíka (aj so susedou Paulinkou Urvou (1930-2017) a na nočnom stolíku mám rozčítanú knihu kníh Bibliu. Sebe aj Paulinke som dokonca ušila špeciálne taštičky pre naše modlitebné knižky so spevníkom.“ Rada si prečítala aj Muránske noviny a vždy nás povzbudila svojím úprimným pohľadom na uverejnené príspevky. Aj básničky milovala, so slzičkami a v očiach nám recitovala jednu obľúbenú z svojej mladosti o M. R. Štefánikovi: „Náš jasný vták, Kde ťa pochovať?“

Pani Gizka, zdravíčko a pohodu v kruhu svojich milovaných a radosť z každého nového rána, zo všetkých všedných i sviatočných dní.

Zo susedov z Novej ulice
Ruženka

Máte pre nás tip na reportáž, námet na článok? Neváhajte a dajte nám vedieť! Osobne, písomne, alebo emailom: obec@murán.sk. Uzávierka pre prispievateľov do novín č. 1/2026 je 20. február 2025 Tešíme sa na spoluprácu.

Neprešlo
jazykovou úpravou